

CINEMA EN CURS

Programa de pedagogia del cinema a escoles i instituts. Partint del treball conjunt dels docents i de cineastes en el desenvolupament dels tallers, es proposa un acostament al cinema entès com a art, cultura i creació a partir del vincle entre el visionat i la pràctica creativa, que culmina amb la realització col·lectiva d'un curtmetratge de ficció o documental.

El programa es desenvolupa com un treball integrat dins la dinàmica de l'aula i introdueix noves metodologies d'ensenyament aprenentatge, situant els alumnes com a protagonistes dels processos, treballant de manera transversal i globalitzada, fomentant treballs cooperatius que integren tot l'alumnat, i prenent com a punt de partida situacions reals basant l'aprenentatge en allò vivencial. Es treballen especialment les competències lingüístiques i artístiques, la posada en valor de l'entorn, l'observació i l'atenció, l'autonomia, l'organització individual i col·lectiva, etc.

(<http://www.cinemaencurs.org>)

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics

ETAPA

Primària i secundària

DURADA

Un curs escolar

Programa promogut per Associació A Bao A Qu amb el suport del Consorci d'Educació i l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, i els Departaments de Cultura, Ensenyament, Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya. Cinema en curs també compta amb la col·laboració de la Fimloteca de Catalunya i la Universitat Pompeu Fabra.

CONTEXT

El cinema i la creació com a vectors d'innovació i millora de la qualitat educativa

Al llarg dels anys, *Cinema en curs* ha donat forma a una metodologia de treball en què el desenvolupament i aprofundiment cinematogràfic es correspon al valor pedagògic dels processos. El mode de creació propi del cinema, les aptituds, actituds i exigències que requereix, fan que sigui un aliat de primer ordre per treballar qüestions fonamentals per al desenvolupament personal dels alumnes que no sempre són fàcils d'articular en el context escolar. A través de la creació cinematogràfica, i d'unes determinades metodologies i principis, es treballen la creativitat i la capacitat d'innovar; l'atenció a la realitat i la capacitat d'apreciar-la; l'autonomia i la capacitat de cooperar i treballar en equip; l'assumpció de responsabilitats individuals i col·lectives; l'autoestima, la il·lusió, el rigor, les expectatives sobre un mateix i sobre el grup de què es forma part; el coneixement, reconeixement i respecte vers realitats diverses; la reflexió sobre les pròpies emocions i les dels altres; la capacitat d'argumentar, escoltar i dialogar. Es parteix, per tant, del fet que els processos creatius posen en joc moltes competències d'àmbit i habilitats cognitives superiors que el projecte ha de saber articular perquè realment es treballin de forma adequada, efectiva i globalitzada.

Vincular els nens i joves amb el cinema, la creació i la cultura

Cinema en curs parteix d'una constatació inicial: és urgent que el cinema arribi als més joves com a cultura, art i creació. És necessari formar espectadors crítics, creatius, capaços de judici autònom, amb inquietud per conèixer cineastes i films; i també cal que els infants i joves descobreixin els mitjans audiovisuals com a eines de creació artística i d'expressió personal. *Cinema en curs* genera vincles forts amb el cinema, la creació i la cultura, propicia que els joves s'hi acostin com a quelcom viu i vital, quelcom que els parla i on tenen coses a dir. No es tracta d'una activitat puntual o anecdòtica, sinó de quelcom central en la vida de l'escola o institut, i dels participants (joves i adults). L'art i la cultura s'encaren i es transmeten com una experiència capaç de transformar hàbits i crear vincles profunds dels participants amb les pràctiques creatives.

La descoberta de l'entorn

Un dels elements clau de *Cinema en curs* és l'entorn i la realitat propera, que es treballa des d'un punt de vista d'interacció i d'intervenció de l'alumnat. Seguint aquesta premissa l'objectiu de *Cinema en curs* és treballar amb la descoberta i indagació sobre l'entorn, amb les eines que l'art ens ofereix, perquè l'alumnat sigui generador de coneixement sobre aquest mateix entorn.

Marc pedagògic

El programa pren com a marc de referència el currículum competencial de l'Educació Primària (Decret 119/2015) i de l'Educació Secundària (Decret 187/2015). Les activitats que es proposen al llarg del programa tenen caràcter competencial: exploren idees prèvies, generen situacions a resoldre vinculades a contextos reals i propers a l'alumnat, i comporten la relació de coneixements de diferents àmbits. S'hi fomenta també l'autonomia i responsabilitat de l'alumnat, complementant el treball individual amb el grupal. Altrament els processos creatius que es desenvolupen posen en joc habilitats cognitives complexes que van des del descriure o l'analitzar, fins a l'experimentar, el valorar, l'idear i l'elaborar.

A l'Educació primària el projecte treballa competències bàsiques de l'àmbit artístic, l'àmbit lingüístic, l'àmbit digital, l'àmbit de coneixement del medi, l'àmbit dels valors socials i cívics i l'àmbit d'autonomia i iniciativa personal.

A l'Educació secundària el projecte treballa sobretot les competències bàsiques de l'àmbit artístic, l'àmbit lingüístic, l'àmbit social i l'àmbit de cultura i valors. També té una gran incidència en el treball de les competències transversals, de l'àmbit digital i l'àmbit personal i social. (Veure annex explicatiu per competències).

A QUI VA ADREÇAT

Centres de primària i secundària de titularitat pública. Els tallers es desenvolupen amb alumnat d'entre 5è de primària i 1r de Batxillerat, o Cicles Formatius (excepte aquells d'Imatge i so).

OBJECTIUS

- Propiciar la descoberta i el gaudi per part de l'alumnat del cinema entès com a art i cultura.
- Introduir i desenvolupar noves metodologies d'ensenyament aprenentatge, situant els alumnes com a protagonistes dels processos, treballant de manera transversal i globalitzada i fomentant treballs cooperatius que integren tot l'alumnat, generant processos i models extensibles al conjunt del centre.
- Contribuir a la formació del professorat oferint-los les eines instrumentals i metodològiques per a desenvolupar amb l'alumnat processos de creació cinematogràfica (i de la creació en general) altament significatius des del punt de vista pedagògic.

DURADA

Els tallers tenen una durada de tot un curs. La participació del centre, si l'avaluació al finalitzar el curs és positiva, es preveu que sigui d'un mínim de 3 anys.

DESCRIPCIÓ

Tallers

Els tallers parteixen de programes de pràctiques i visionament compartits per tots els centres participants i d'una metodologia comuna elaborada per l'equip de docents i cineastes al llarg dels anys. Són impartits conjuntament per un equip d'un mínim de dos docents i un/a cineasta.

Cada curs, participa en el taller amb el/la cineasta un únic grup de cada centre educatiu. Si l'avaluació del projecte quan finalitzi l'any és positiva, la participació té continuïtat per un mínim de tres anys, en els quals es treballa per fer extensius de manera progressiva els materials i les metodologies al conjunt del centre, amb l'objectiu que el cinema, l'art i la creació tinguin un lloc important en el projecte de centre. La durada dels tallers és de tot el curs, i el/la cineasta intervé entre 20 i 25 sessions.

A més d'aquestes sessions, els docents desenvolupen continguts sense el/la cineasta, tant fotogràfics o cinematogràfics com d'altres de transversals associats al projecte. Cal preveure una sessió setmanal de com a mínim dues o tres hores seguides (en la majoria de les quals intervé el/la cineasta) i com a mínim dues hores més de dedicació setmanal per part del grup.

Aquest mínim d'hores depèn del nombre d'alumnes, l'organització global del centre, etc. Les sessions amb el/la cineasta són impartides sempre conjuntament amb els docents, que prossegueixen el treball en altres hores de manera regular.

Durant els processos de documentació, planificació, rodatge i muntatge es desenvoluparan jornades de treball més llargues (de tot un matí, i en el cas del rodatge de fins a tot un dia), en què els alumnes treballen per grups de manera rotativa. Es preveuen un mínim de 12 jornades llargues. En els moments en què es divideix el grup, hi haurà sempre un/a docent amb el/la cineasta.

Es desenvolupen tallers documentals i de ficció. En el moment de la selecció dels centres, l'equip de Cinema en Curs valora juntament amb cada centre la modalitat del taller i el desenvolupament més adients. Els tallers es duen a terme amb equips professionals de càmera i so. Es treballa amb els ordinadors, projectors i càmeres fotogràfiques i/o videogràfiques dels centres. Es requereix comptar amb un disc dur extern específic per al taller.

El dia a dia dels tallers, les reflexions dels alumnes, els processos de creació i les pràctiques es desenvolupen al llarg del curs es publiquen en el 'Diari dels tallers' (<http://www.cinemaencurs.org/ca/diari-dels-tallers>). A través dels 'Diari', els alumnes també tenen ocasió d'intercanviar experiències i impressions amb els companys d'altres tallers. Aquests continguts i l'edició del 'Diari' de cada centre són gestionats pel/s docent/s a partir de textos i materials generats per l'alumnat. L'equip de Cinema en Curs proporciona el suport tècnic necessari. Els centres que es presenten a la convocatòria es comprometen a desenvolupar aquest treball.

Al final del curs se celebren dues jornades de projecció a la Filmoteca de Catalunya dels films realitzats per l'alumnat de tots els tallers. Cada centre participa en una de les jornades.

Repercussió en el conjunt del centre

Si la participació del centre té continuïtat durant diversos cursos, el centre es compromet a transferir propostes, accions i metodologies a altres docents i grups que no participen directament en el taller amb el/la cineasta. L'equip de Cinema en Curs facilita els recursos i la formació per possibilitar-ho.

FORMACIÓ ASSOCIADA

Formació dels docents

El programa aporta formació obligatòria, que es desenvolupa distribuïda en cinc sessions al llarg del curs, entre el setembre i el juliol. Es desenvolupen continguts pràctics, metodològics i instrumentals, i s'intercanvien experiències entre els docents participants.

L'assistència dels docents a totes les sessions de formació és imprescindible per al desenvolupament del projecte.

La formació és reconeguda pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya amb 55 h.

QUÈ SE N'ESPERA

S'espera que en finalitzar el programa hagi contribuït a:

- Propiciar la descoberta per part dels infants i joves del cinema com a art i cultura, proporcionant-los un coneixement més ampli i ric del cinema actual i del patrimoni cinematogràfic de tots els temps, amb una atenció especial al cinema d'autor.
- Formar espectadors creatius, capaços de tenir un judici autònom i de gaudir amb manifestacions audiovisuals diverses.
- Dotar els joves de recursos que els capacitin per fer un ús reflexiu, creatiu i artístic dels mitjans audiovisuals.
- Enriquir la vida cultural dels alumnes i dels entorns familiars i socials, i possibilitar la participació en la vida cultural de la ciutat en entorns socials diversos, especialment en contextos desfavorits.
- Propiciar que, a través de la mirada cinematogràfica, els alumnes redescobreixin el barri i la ciutat, enforteixin la relació amb l'entorn proper, i estimin i sentin seu el lloc on viuen.
- Millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge a través de l'articulació de les competències i els continguts curriculars entorn del cinema.
- Contribuir a la millora educativa i millorar la qualitat de l'ensenyament dels centres participants a través de propostes i metodologies vinculades a la creació, desenvolupant les potències pedagògiques de la creació cinematogràfica.
- Ampliar els coneixements dels mestres i professors pel que fa a la introducció del cinema i de la creació a l'escola o institut, i facilitar-los les eines i metodologies que permeten desenvolupar les potències pedagògiques del cinema (i la creació) en el context escolar.
- Generar vincles de l'alumnat i dels centres amb l'entorn, fent-los partícips de la vida dels barris, i convertint els centres educatius en motors culturals tant pel que fa a la producció de coneixement com a la seva difusió.
- Generar activitats culturals vinculades als tallers que repercuteixin en l'entorn social dels centres educatius, especialment en els contextos amb un accés més difícil a la cultura.

CONTACTE

Associació A Bao A Qu

nuria.aidelman@a-abaoaqu.org / laia.colell@a-abaoaqu.org / 93 285 31 81

Consorci d'Educació de Barcelona: Lluís Vallvé lvallve.ceb@gencat.cat

Institut de Cultura de Barcelona

Associació A Bao A Qu